

Zespół Szkół Nr 1 w Rzeszowie

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY

---

1. Podstawa prawna programu:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977). Załącznik nr 4 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2017poz. 860)
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Zespół Szkół Nr 1 w Rzeszowie tworzą dwie szkoły: VI Liceum Ogólnokształcące i Technikum Nr 1. Kończąc naukę nasi uczniowie zdobywają średnie wykształcenie oraz przygotowani są do dalszego kształcenia na poziomie wyższym lub/i poszukiwania zatrudnienia.

W skład Zespołu Szkół Nr 1 w roku szkolnym 2018/2019 wchodzi 37 oddziałów klasowych, z czego: 30 przypada na Liceum Ogólnokształcące a 7 na Technikum Nr 1.

Łącznie do ZS Nr 1 uczęszcza 1086 uczniów, z czego 919 to uczniowie LO a 167 uczniowie Technikum Nr 1 .

Charakteryzując środowisko szkolne można oprzeć się na wynikach ankiet przeprowadzonych w roku szkolnym 2017/2018. Diagnoza taka prowadzona jest corocznie wśród uczniów klas pierwszych.

Do szkoły z terenu miasta dojeżdża 26,33% uczniów, z okolic Rzeszowa (do 10km) 14,49% pierwszoklasistów. Powyżej 10 km od Rzeszowa dojeżdża ponad 24,55% ankietowanych, zaś do 30km 18,93%. Powyżej 30km od Rzeszowa dojeżdża 15,08% uczniów. Dwoje uczniów mieszka poza obrębem województwa podkarpackiego.

92,60% pierwszoklasistów mieszka w domu rodzinnym. Wśród uczniów mieszkających poza domem niewielki odsetek (0,59%) mieszka na stacji, zaś 23 uczniów w internacie.

85,79% uczniów klas pierwszych wychowuje się w rodzinie pełnej, a 10,35% w rodzinie niepełnej. 9 osób (tj. 2,66%) badanych podało, że żyje w rodzinie zrekonstruowanej, zaś 4 osoby w rodzinie zastępczej.

91,12% wszystkich uczniów klas pierwszych posiada rodzeństwo. Natomiast 30 osób to jedynacy. Stanowią oni 8,87% ankietowanych.

Biorąc pod uwagę wielkość rodziny, w której wychowują się nasi uczniowie, to najczęściej posiadają oni 1- 2 rodzeństwa (prawie 80% ankietowanych). Troje rodzeństwa posiada 35 pierwszoklasistów, zaś 8,11% uczniów ma 4 rodzeństwa i więcej.

Zdecydowana większość rodziców naszych uczniów pracuje zawodowo. 63,01% ankietowanych podaje, że oboje rodzice pracują. Żaden z rodziców nie pracuje u 10 uczniów, zaś tylko jeden z rodziców u 94 uczniów. U 21 uczniów (6,21% ankietowanych) rodzice są na rencie lub emeryturze.

Odpowiednie warunki do nauki w postaci samodzielnego pokoju posiada 80,47% pierwszoklasistów, a 12,42% uczniów dzieli pokój z rodzeństwem. Własnego miejsca do nauki nie posiada 0,59% badanych , tj. 2 uczniów. 6,50% ankietowanych uczy się w wyznaczonych miejscach w internacie.

Mówiąc o swoich obowiązkach, uczniowie w 48,22% przypadków wymieniają tylko naukę. 53osoby (15,68%) opiekuje się młodszym rodzeństwem, zaś 287 osób (84,91%) potwierdza wykonywanie drobnych obowiązków domowych. 6,21% ankietowanych pomaga rodzicom w gospodarstwie rolnym. Niektórzy uczniowie (5,62% ankietowanych) ze względów rodzinnych muszą wykonywać większość obowiązków domowych, takich jak: gotowanie, sprzątanie, pranie.

Odpowiadając na pytanie dotyczące spędzania czasu wolnego, uczniowie najczęściej wymieniają spotkania ze znajomymi (63,60% odpowiedzi), zajęcia sportowe (32,84% odpowiedzi), korzystanie z komputera/ telefonu (32,54% odpowiedzi), oglądanie telewizji (24,55% odpowiedzi), czytanie książek (15,68% odpowiedzi), zajęcia rozwijające zdolności (np. plastyczne, muzyczne) – wymieniane przez 22,78% pierwszoklasistów. 19,23% ankietowanych przyznaje się do korzystania z portali społecznościowych, zaś ponad 13,60% uczniów wspomina

o innych zajęciach, takich jak: słuchanie muzyki, opieka i zabawa ze zwierzętami domowymi, taniec, odpoczynek, pomoc rodzicom w gospodarstwie, spanie, rysowanie, gra na gitarze, zainteresowanie motoryzacją.

Specyfiką ZS Nr 1 jest wielość zespołów klasowych. Tradycją szkoły stały się więc organizowane przez pedagogów od kilkunastu lat zajęcia integracyjne dla uczniów klas I - wszych organizowane w pierwszych tygodniach nauki. Ich celem jest wzajemne poznanie się uczniów, pomoc w tworzeniu i rozwijaniu w zespołach klasowych klimatu bezpieczeństwa i zaufania, ułatwienie dalszych kontaktów pomiędzy uczniami nawzajem oraz uczniami a wychowawcą.

3. Sylwetka absolwenta szkoły.

ABSOLWENT ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 im A. Towarnickiego w Rzeszowie :

- jest świadomy swoich zdolności i umiejętności, dąży do ciągłego doskonalenia oraz wszechstronnego rozwoju swojej osobowości;
- jest kulturalny, wrażliwy na potrzeby innych ludzi, przejawia wobec nich szacunek i tolerancję, jest gotowy do podejmowania działań i trudu dla dobra innych;
- jest wdrożony do podejmowania zadań wynikających z pełnionych ról społecznych;
- przejawia postawy prospołeczne i obywatelskie oraz patriotyczne i rozwija je w oparciu o zasady szeroko pojętej odpowiedzialności, solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności;
- prezentuje postawy prozdrowotne i prorodzinne, dąży do dojrzałego funkcjonowania w rodzinie, grupie i społeczeństwie;
- dostrzega potrzebę poszanowania i podtrzymywania tradycji narodowych, lokalnych i europejskich;
- jest uwrażliwiony na potrzebę dbania o środowisko naturalne i podejmowania działań proekologicznych;
- jest wdrożony do racjonalnej oceny zagrożeń społecznych i podejmowania odpowiedzialnych decyzji życiowych;
- umie korzystać z różnych źródeł informacji i przygotowany jest do ich racjonalnej oceny i właściwej selekcji;
- jest uwrażliwiony na przestrzeganie społecznie uznanych wartości i norm oraz wdrożony do ich respektowania;
- szanuje polskie dziedzictwo kulturowe przy jednoczesnym otwarciu i poszanowaniu wartości kultur Europy i Świata.

4. Diagnozy potrzeb i problemów środowiska szkolnego.

4. 1. Diagnoza potrzeb i możliwości uczniów.

Wyniki diagnozy w wersji „papierowej” programu, do wglądu w gabinecie wicedyrektorów, pedagogów szkolnych i czytelnicy szkolnej.

WNIOSKI

1. Aby wzmocnić poczucie zadowolenia uczniów ze szkoły rozważyć należy zdiagnozowanie potrzeb młodzieży w zakresie udziału w zajęciach dodatkowych i ewentualne poszerzenie ich oferty.

2. Dbać należy o dobre relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami oparte na życzliwości, zainteresowaniu sytuacją ucznia, jasnych kryteriach oceniania oraz promowanie różnych form rozwoju i rozwijania zdolności.

3. Troszczyć się należy o utrzymywanie dobrych relacji pomiędzy uczniami poprzez organizację różnych form integracji zespołów klasowych, uczyć konstruktywnej dyskusji i rozwiązywania problemów.

Liczne badania pokazują że integracja uczniów i tworzenie związków opartych na przyjaźni, budowanie dobrych relacji nauczyciel-uczeń jest ważnym środkiem prewencyjnym. Wytwarzanie pozytywnych więzi i kreowanie wspierającego środowiska szkolnego znacząco osłabia ryzyko niewłaściwych zachowań szczególnie agresywnych.

4. Na godzinach wychowawczych podejmować należy tematy związane z wyborem zawodu, poznaniem rynku pracy, ustanawianiem i osiąganiem celów życiowych.

5. Kontynuować należy zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień, promowanie postawy człowieka wolnego od uzależnień.

6. W planach wychowawczych można rozważyć wyjścia zespołów klasowych do teatru, kina czy filharmonii tak by młodzież poznawała różne formy kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego.

7. Kontynuować należy zajęcia nt. bezpiecznego korzystania z sieci internetowej.

8. Wspierać należy uczniów w obszarach na których im bardzo zależy tj. rozwój intelektualny i społeczny.

4.2. Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów.

Wyniki diagnozy w wersji „papierowej” programu, do wglądu w gabinecie wicedyrektorów, pedagogów szkolnych i czytelnicy szkolnej.

Wnioski:

Wśród działań wychowawczych należy zaplanować we wszystkich klasach spotkania poświęcone kulturze zachowania, odpowiedzialności za swoje zachowanie wobec innych (w życiu realnym i wirtualnym). Zadbaj o dobre relacje w zespołach klasowych, wzajemny szacunek i na bieżąco rozwiązywać pojawiające się konflikty.

4.3. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami.

Wyniki diagnozy w wersji „papierowej” programu, do wglądu w gabinecie wicedyrektorów, pedagogów szkolnych i czytelnicy szkolnej.

Wniosek:

W roku szkolnym 2018/19 należy kontynuować realizację tematów poświęconych problematyce uzależnień.

4.4. Wnioski wynikające z podsumowania wyników ankiety dotyczącej znajomości praw i obowiązków ucznia zawartych w Statucie Szkoły, przeprowadzonej w roku szkolnym 2017/2018

Wyniki diagnozy w wersji „papierowej” programu, do wglądu w gabinecie wicedyrektorów, pedagogów szkolnych i czytelnicy szkolnej.

Wnioski : należy poszerzać wiedzę uczniów na temat obowiązujących ich praw i obowiązków(poprzez zapoznanie na godzinie wychowawczej z zapisami Statutu) a także podejmować bieżące rozmowy/diskusje na ten temat. Szczególną uwagę poświęcić można problemowi ustalonych zasad korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły tj. bezwzględnego obowiązku niekorzystania z nich podczas lekcji.

4.5. Wnioski z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2017/2018. Temat ewaluacji : „Świadomość uczniów i rodziców związana z zagrożeniami w Internecie”.

Wyniki diagnozy w wersji „papierowej” programu, do wglądu w gabinecie wicedyrektorów, pedagogów szkolnych i czytelnicy szkolnej.

WNIOSKI DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY

- 1. Poszerzać wiedzę uczniów nt. praw i obowiązków uczniów zawartych w Statucie Szkoły.**
- 2. We wszystkich klasach przeprowadzić zajęcia poświęcone kulturze zachowania, odpowiedzialności za swoje zachowanie wobec innych (w życiu realnym i wirtualnym).**
- 4. Poszerzać wiedzę całej społeczności szkolnej nt. zagrożeń w sieci internetowej oraz zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.**
- 3. Należy dbać o dobre relacje w zespołach klasowych, wzajemny szacunek i na bieżąco rozwiązywać pojawiające się problemy.**
- 4. Kształtować postawy tolerancji.**
- 5. Rozwijać zainteresowania młodzieży poprzez włączanie w zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań.**
- 6. Kontynuować zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień . Promować zdrowy styl życia i postawę człowieka wolnego od uzależnień.**

4.6. Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów przygotowana przez wychowawców klas-podsumowanie.

Z diagnozy sytuacji wychowawczej w szkole przeprowadzonej wśród wychowawców w bieżącym roku szkolnym wynika, że :

1) Wśród pozytywnych przejawów funkcjonowania uczniów wymienić należy:

- w większości klas uczniowie są zaangażowani w życie klasy i szkoły;
- uczniowie chętnie angażują się w akcje o charakterze wolontariatu, czyli działają na rzecz środowiska lokalnego;
- w większości klas, panuje przyjazna atmosfera ;
- uczniowie są grzeczni i uprzejmi;
- część uczniów jest zaangażowanych w naukę

2) Wśród niewłaściwych postaw i zachowań uczniów najbardziej widoczne są:

- spóźnienia na zajęcia lekcyjne;
- nieobecności na lekcjach;
- problemy w nauce przedmiotów tj. matematyka, fizyka;
- problemy z motywacją.

Indywidualne sytuacje uczniów wymagających szczególnych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych w szkole to przede wszystkim problemy wynikające absencji na zajęciach lekcyjnych oraz praca z uczniami z opiniami i orzeczeniami PP-P.

IDENTYFIKACJA potrzeb rozwojowych nauczycieli

Wśród **potrzeb nauczycieli –wychowawców w zakresie szkoleń pojawiały się następujące propozycje :**

- Jak motywować uczniów
- Uzależnienia uczniów/profilaktyka uzależnień
- Jak dobrze prowadzić godziny wychowawcze
- Jak uściślić współpracę rodziców ze szkołą
- Emisja głosu

4.7. Diagnoza celów wychowawczych rodziców i potrzeb rozwojowych ich dzieci w poszczególnych sferach rozwojowych (przeprowadzona przez wychowawców wybranych klas).

Kluczowe cele wychowawcze stawiane przez rodziców

W procesie wychowania rodzicom zależy aby ich dzieci:

1. prezentowały wysoką kulturę osobistą,
2. zdobyły dobre wykształcenie,
3. nauczyły się odpowiedzialności, asertywnego postępowania
4. umiały podejmować odpowiedzialne decyzje;
5. wytrwale dążyły do realizacji celów;
6. były dobrymi, wrażliwymi, tolerancyjnymi ludźmi;
7. były zaradnymi, roztroprnymi, ambitnymi i odważnymi ludźmi dostosowującymi się do zmian w świecie.

Jakie zamierzenia i plany mają rodzice związane z przyszłością dziecka. Czego oczekują rodzice od dziecka w poszczególnych sferach rozwoju.

Rodzicom zależy by ich dzieci:

W sferze fizycznej:

1. dbały o zdrowie, ceniły zdrowie, prowadziły zdrowy tryb życia ;
2. unikały używek;
3. podejmowały aktywność fizyczną;
4. racjonalnie się odżywiały;
5. aktywnie spędzały czas.

W sferze psychicznej/emocjonalnej:

1. rozwijały umiejętność radzenia sobie ze stresem;
2. umiały nazywać i rozpoznawać emocje oraz dojrzałe je okazywały, potrafiły mówić o swoich emocjach;
3. nabierały odporności na różne przeciwności losowe, pokonywały trudności;
4. stawały się osobami wytrwale dążącymi do wyznaczonych celów i realizowały swoje marzenia;
5. wierzyły w swoje umiejętności i zdolności

W sferze społecznej:

1. umiały nawiązywać i budować trwałe relacje oparte na przyjaźni i miłości;
2. umiały zachowywać się w różnych sytuacjach społecznych;
3. były wrażliwe na potrzeby innych, empatyczne
4. potrafiły wywiązywać się z pełnionych ról społecznych
5. kierowały się szczerością i uczciwością wobec innych

W sferze intelektualnej:

1. angażowały się w zdobywanie wykształcenia, dostrzegały potrzebę uczenia się;
2. chciały się rozwijać i były zmotywowane do pracy, ciekawe świata;
3. dążyły do samorealizacji ;
4. nabywały umiejętność posługiwania się językiem obcym
5. umiały wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę

6. aby umiały wybrać rozwojowe kierunki z bogatej oferty dostępnej na rynku.

Deklarowane zaangażowanie rodziców w proces wychowania prowadzony w szkole:

1. pomoc w organizacji wycieczek i wyjść klasowych, imprez szkolnych;
2. kontakt ze szkołą i wychowawcą w przypadku trudnych sytuacji;
3. uczestnictwo w spotkaniach w szkole

I. Treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów.

Nadrzędnym celem wychowania w naszej szkole jest :

1. Wszechstronny i harmonijny rozwój osobowości ucznia, jego sfery intelektualnej, fizycznej, emocjonalnej i społecznej.

Szczegółowe cele wychowania:

1. Kształtowanie umiejętności komunikowania interpersonalnego, oceny własnej, kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji i zachowań asertywnych.
2. **Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych, prorodzinnych, postawy człowieka wolnego od uzależnień. Kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, chęci do życia i witalności.**
3. Wspieranie uczniów w sytuacjach trudnych. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym.
4. Pomoc w adaptacji do nowych warunków – integracja zespołów klasowych. Troska o pozytywne relacje interpersonalne w zespołach klasowych.
5. **Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji dotyczących dalszego kierunku kształcenia i wyboru zawodu.**
6. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne działania i postępowania, wdrażanie do odpowiedzialnego wypełniania ról społecznych, kształtowania postawy odpowiedzialności życiu społecznym.
7. Kształtowanie poczucia obowiązku, szacunku do pracy, rzetelności, aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły.
8. **Systematyczne doskonalenie znajomości Statutu Szkoły, WSO i zawartych tam praw i obowiązków ucznia.**
9. **Rozwijanie samodzielności, kreatywności i wrażliwości wychowanków. Tworzenie pozytywnych form działalności uczniów, zaspokajających potrzeby samorozwoju i budowania pozytywnego obrazu własnej osoby, przynależności i satysfakcji życiowej.**
10. **Uczenie szacunku dla tradycji lokalnych, regionalnych, narodowych.**

11. Uwrażliwienie na los drugiego człowieka, kształtowanie postaw tolerancji, zrozumienia i życzliwości dla drugiego człowieka, w poszanowaniu jego inności i odrębności. Rozwijanie i wspieranie działań o charakterze wolontariatu.

12. Troska o wysoki stopień kultury osobistej, odpowiedzialności za słowa i czyny oraz kształtowanie pozytywnych wzorów dojrzałego funkcjonowania w rodzinie, grupie i społeczeństwie. Kształtowanie u uczniów konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia i znaczenia zdrowia.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

Cel szczegółowy:	Zadania	Terminy	Odpowiedzialni
1. Kształtowanie umiejętności komunikowania interpersonalnej, oceny własnej, kształtowanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji i zachowań asertywnych.	1. Prowadzenie godzin wychowawczych na temat: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poczucie własnej wartości, moje mocne i słabe strony; ➤ jak się uczyć ➤ komunikacji interpersonalnej; ➤ jak gospodarować czasem; ➤ asertywności. 	cały cykl kształcenia	wychowawcy, pedagodzy
2. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych, prorodzinnych, postawy człowieka	1. Realizacja (w ramach profilaktyki uniwersalnej) zajęć z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> - profilaktyki uzależnień, - profilaktyki chorobom cywilizacyjnym, HIV/ AIDS, - jak sobie radzić ze stresem, - rozpoznawania i wyrażania emocji - przeciwdziałania agresji i przemocy, 	cały cykl kształcenia na bieżąco	wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy

<p>wolnego od uzależnień. Kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, chęci do życia i witalności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaburzeń odżywiania, anoreksji i bulimii, - zdrowego stylu życia. <p>Realizacja w wybranych klasach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ elementów programu ARS, czyli jak dbać o miłość; ➤ programu „Wybieram życie” <p>2.Realizacja na godzinach wychowawczych tematyki zajęć Wychowanie do życia w rodzinie.</p> <p>3. Organizacja sportowych zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>4. Organizacja spotkań z higienistką szkolna w ramach programów profilaktycznych np. „ Higiena zdrowia psychicznego”, „Racjonalne odżywianie”, „ Profilaktyka uzależnień”.</p>	<p>według potrzeb</p> <p>cały cykl kształcenia</p> <p>według wykazu na bieżąco</p> <p>według terminów realizacji programów</p>	<p>pedagodzy</p> <p>wychowawcy, pedagogzy</p> <p>nauczyciele w-f</p> <p>wychowawcy w porozumieniu z panią higienistką</p>
<p>3.Wspieranie uczniów w sytuacjach trudnych. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym.</p>	<p>1. Opieka nad młodzieżą mającą trudności w nauce. Organizacja zajęć wyrównawczych.</p> <p>2. Prowadzenie zajęć lub rozmów indywidualnych kształtujących krytyczne myślenie i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych (zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu)</p> <p>3. Opieka nad młodzieżą mającą korzystającą z poradni specjalistycznych. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</p> <p>4.Rozpoznanie sytuacji rodzinnej i materialnej uczniów.</p>	<p>Cały cykl kształcenia</p> <p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco, według potrzeb</p> <p>początek szkolnego roku</p>	<p>nauczyciele przedmiotów wychowawcy pedagogzy</p> <p>wychowawcy pedagogzy</p> <p>wychowawcy pedagogzy</p> <p>wychowawcy pedagogzy</p>

	<p>5. Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych.</p> <p>6. W ramach profilaktyki selektywnej i wskazującej, objęcie opieką pedagogiczno – psychologiczną uczniów, którzy tej opieki wymagają. Rozmowy z uczniami zagrożonymi uzależnieniem, pośredniczenie w kierowaniu na terapię.</p>	<p>na bieżąco</p> <p>według potrzeb</p>	<p>wychowawcy/pedagodzy</p> <p>pedagodzy</p>
<p>4. Pomoc w adaptacji do nowych warunków – integracja zespołów klasowych. Troska o pozytywne relacje interpersonalne w zespołach klasowych.</p>	<p>1.Organizacja zajęć integracyjnych w klasach I lub innych form o charakterze integracyjnym.</p> <p>2.Rozpoznawanie trudności we wzajemnych relacjach interpersonalnych i prowadzenie działań interwencyjnych w tym zakresie</p>	<p>początek roku szkolnego</p> <p>według potrzeb</p>	<p>wychowawcy pedagodzy</p> <p>wychowawcy pedagodzy</p>
<p>5.Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji dotyczących dalszego kierunku kształcenia i wyboru zawodu.</p>	<p>1.Organizacja zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego ,organizacja praktyk i staży wakacyjnych, wyjazdów do zakładów pracy, spotkania z przedstawicielami zawodów.</p> <p>2.Organizacja badań preorientacji zawodowej na terenie PPP lub Urzędu Pracy.</p> <p>3.Rozmowy indywidualne z uczniami nt. wyboru dalszej drogi kształcenia, pomoc w precyzowaniu uzdolnień i celów życiowych.</p>	<p>według potrzeb</p> <p>na bieżąco</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p>	<p>wychowawcy pedagodzy nauczyciele przedmiotów zawodowych, dyrekcja</p> <p>pedagodzy</p> <p>pedagodzy, wychowawcy</p>

<p>6. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne działania i postępowania, wdrażanie do odpowiedzialnego wypełniania ról społecznych, kształtowania postawy odpowiedzialności w życiu społecznym.</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów i omówienie obowiązujących standardów zachowania.</p> <p>2. Systematyczna analiza frekwencji uczniów - stosowanie procedur reagowania i zgodnie zapisami Statutu.</p> <p>3. Bieżąca kontrola postępów w nauce – podejmowanie działań interwencyjnych.</p> <p>4. Realizacja zadań zawartych w planie działań antidyskryminacyjnych.</p>	<p>początek szkolnego roku</p> <p>na bieżąco</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>j.w.</p> <p>wychowawcy pedagodzy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p>
<p>7. Kształtowanie poczucia obowiązku, szacunku do pracy, rzetelności, aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły.</p>	<p>1. Organizacja uroczystości szkolnych – aktywny udział samorządów klasowych</p> <p>2. Organizacja tradycyjnych imprez szkolnych tj. Dzień Pierwszoklasisty, Studniówka, Pierwszy Dzień Wiosny, Pożegnanie Absolwentów, Dzień Sportu, Teen Show, Zwierciadła itp.</p> <p>3. Włączenie uczniów w opracowanie tematyki godzin wychowawczych na dany rok szkolny.</p>	<p>wg kalendarza imprez szkolnych</p> <p>wg kalendarza imprez szkolnych</p> <p>początek szkolnego roku</p>	<p>Samorząd Uczniowski Opiekunowie</p> <p>Samorząd Uczniowski opiekunowie wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p>

<p>8. Systematyczne doskonalenie znajomości Statutu Szkoły i zawartych tam praw i obowiązków ucznia.</p>	<p>1. Coroczne systematyczne zapoznanie uczniów, ze Statutem Szkoły.</p> <p>2. Sprawdzanie stopnia znajomości i przestrzegania zapisów zawartych w obowiązujących dokumentach.</p>	<p>początek roku szkolnego</p> <p>klasy II II półrocze</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, pedagodzy</p>
<p>9. Rozwijanie samodzielności, kreatywności i wrażliwości wychowanków. Tworzenie pozytywnych form działalności uczniów zaspokajających potrzeby samorozwoju i budowania pozytywnego obrazu własnej osoby, przynależności i satysfakcji życiowej.</p>	<p>1. Organizowanie na terenie szkoły konkursów, olimpiad przedmiotowych, zajęć pozalekcyjnych rozwijających uzdolnienia i zainteresowania młodzieży.</p> <p>2. Udział młodzieży w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kółkach zainteresowań, ➤ zajęciach fakultatywnych, ➤ dodatkowych zajęciach edukacyjnych, ➤ zorganizowanych wycieczkach edukacyjnych, turystyczno-krajoznawczych oraz w ramach wymiany międzynarodowej. <p>3. Wydawanie gazetki szkolnej .</p> <p>4. Działalność szkolnych zespołów artystycznych tj: Dziewczęca Orkiestra Dęta; Zespół Muzyczny;</p> <p>5. Zdiagnozowanie potrzeb młodzieży w zakresie poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych i ich gotowości do udziału w nich.</p>	<p>według planów komisji przedmiotowych</p> <p>na bieżąco</p> <p>według możliwości</p> <p>według planów zespołów</p> <p>wrzesień/październik</p>	<p>nauczyciele</p> <p>nauczyciele opiekunowie kół zainteresowań</p> <p>zespół redakcyjny gazetki szkolnej wyznaczeni opiekunowie</p> <p>wychowawcy, SU, pedagodzy</p>

<p>10.Uczenie szacunku dla tradycji lokalnych, regionalnych, narodowych.</p>	<p>1. Organizowanie uroczystościach szkolnych, aktywny udział młodzieży w przygotowaniu uroczystości. Dbanie o właściwe zachowanie podczas uroczystości.</p> <p>2. Udział uczniów w imprezach środowiskowych i centralnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wystawy, imprezy kulturalne – targi edukacyjne itp. <p>3.Udział młodzieży w wycieczkach turystyczno – krajoznawczych i przedmiotowych.</p> <p>4.Organizowanie wyjść na imprezy mające na celu podtrzymywanie tradycji lokalnych i narodowych.</p> <p>5. Organizacja zajęć/spotkań z młodzieżą w związku ze 100-leciem odzyskania przez Polskę niepodległości.</p>	<p>cały cykl kształcenia</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p> <p>listopad</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p> <p>j.w.</p>
<p>11. Uwrażliwienie na los drugiego człowieka, kształtowanie postaw tolerancji, zrozumienia i życzliwości dla drugiego człowieka, w poszanowaniu jego inności i odrębności. Rozwijanie i wspieranie działań o charakterze wolontariatu.</p>	<p>1.Organizowanie pomocy uczniom z trudną sytuacją materialną. Koordynowanie programów wsparcia stypendialnego.</p> <p>2.Włączenie młodzieży w organizowane akcje o charakterze charytatywnym tj.: „I Ty możesz mieć czerwona czapkę”, „Krwawa akcja” akcje charytatywne „Caritas” lub inne akcje charytatywne prowadzone w szkole lub w środowisku lokalnym.</p> <p>3.Organizacja godzin wychowawczych poświęconych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozwijaniu tolerancji, zrozumienia i życzliwości dla drugiego człowieka; -budowaniu przyjaznego klimatu w szkole; -budowaniu prawidłowych relacji w zespołach klasowych. 	<p>według potrzeb</p> <p>na bieżąco według kalendarza wydarzeń szkolnych</p> <p>cały cykl kształcenia</p>	<p>nauczyciele wychowawcy</p> <p>wychowawcy katecheci nauczyciele</p> <p>wychowawcy pedagodzy</p>

<p>12. Troska o wysoki stopień kultury osobistej, odpowiedzialności za słowa i czyny oraz kształtowanie pozytywnych wzorów dojrzałego funkcjonowania w rodzinie, grupie i społeczeństwie. Kształtowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości.</p>	<p>1. Organizacja godzin wychowawczych poświęconych kulturze osobistej i dyscyplinie na zajęciach szkolnych. 2. Opieka nad młodzieżą przejawiającą trudności w zachowaniu (rozmowy indywidualne z uczniami, współpraca z rodzicami, kierowanie do poradni specjalistycznych). 3. Wspieranie wychowawców, nauczycieli w doborze odpowiednich metod pracy z młodzieżą. 4. Prowadzenie zajęć (np. na godzinach wychowawczych, lekcjach religii) poświęconych ustanawianiu celów życiowych w oparciu o uniwersalne wartości i zdolności, z uwzględnieniem poszanowania zdrowia własnego i innych.</p>	<p>cały cykl kształcenia</p> <p>według potrzeb</p> <p>cały cykl kształcenia</p>	<p>wychowawcy</p> <p>pedagodzy</p> <p>nauczyciele, wychowawcy, katecheci</p>
--	--	---	--

II. Treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Cele priorytetowe(określone na podstawie diagnozy potrzeb i problemów, przeprowadzonej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli) :

1. Budowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w świecie realnym i wirtualnym.
2. Zapobieganie rozwojowi uzależnień chemicznych i behawioralnych.
3. Zapobieganie konsekwencjom opuszczania zajęć lekcyjnych i niskiej frekwencji.

I cel priorytetowy : Budowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w świecie realnym i wirtualnym.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	OPOWIEDZIALNI	TERMINY
1.Zdiagnozowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły	1.1. Przeprowadzanie ankiet wśród uczniów dotyczących poczucia bezpieczeństwa. 1.2. Prowadzenie rozmów indywidualnych z uczniami i ich rodzicami na temat ewentualnych sytuacji związanych z agresją i przemocą.	wychowawcy klas II pedagogzy j.w.	II półrocze cały rok, według potrzeb

<p>2. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w szkole/klasie i sieci internetowej.</p>	<p>2.1. Prowadzenie godzin wychowawczych poświęconych bezpieczeństwu na terenie szkoły i klasy oraz w sieci internetowej.</p> <p>2.2. Wdrażanie procedur interwencyjnych w przypadku obecności na terenie szkoły osób nieznajomych.</p> <p>2.3. Zapoznanie i przypominanie uczniom i pracownikom szkoły procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych zawartych w Programie.</p> <p>2.4. Przygotowanie prelekcji skierowanej do rodziców nt. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w sieci internetowej.</p>	<p>wychowawcy, pedagodzy</p> <p>cała społeczność szkolna</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy wszystkich klas pedagodzy</p>	<p>cały rok</p> <p>w razie potrzeby początek roku szkolnego, w razie potrzeb</p> <p>II półrocze</p>
<p>3. Zwiększanie poczucia odpowiedzialności młodzieży za własne czyny.</p>	<p>3.1. Wyciąganie stosownych konsekwencji statutowych w przypadku przejawów łamania zasad bezpiecznego zachowania na terenie szkoły i klasy i stwarzania zagrożenia dla siebie i innych.</p> <p>3.2. Prowadzenie prelekcji na temat odpowiedzialności karnej nieletnich (ewentualnie z udziałem zaproszonych przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji).</p> <p>3.3. Prowadzenie rozmów indywidualnych w przypadku stwierdzenia sytuacji występowania zjawiska agresji/przemocy lub „hejtu” w Internecie. Identyfikacja sprawców, wsparcie dla ofiar, współpraca z rodzicami.</p>	<p>wychowawcy dyrekcja</p> <p>wychowawcy pedagodzy</p> <p>pedagodzy, wychowawcy</p>	<p>według potrzeb</p> <p>II półrocze</p> <p>według potrzeb</p>

4. Zwiększenie świadomości uczniów, rodziców i nauczycieli nt zagrożeń w sieci internetowej	4.1. Prowadzenie godzin wychowawczych nt rodzajów zagrożeń w sieci Internetowej	wychowawcy	cały rok
	4.2. Przeprowadzenie spotkania z rodzicami poświęconego zagrożeniom w sieci internetowej.	wychowawcy	I półrocze

II cel priorytetowy : Zapobieganie rozwojowi uzależnień chemicznych i behawioralnych.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY
1. Dostarczenie wiadomości na temat zagrożeń uzależnień.	1.1. Prowadzenie na godzinach wychowawczych zajęć edukacyjno-profilaktycznych na temat zagrożeń uzależnień, w tym zagrożeń wynikających z sięgania po dopalacze.	wychowawcy, pedagogzy	cały rok, według potrzeb
	1.2. Eksponowanie materiałów informacyjnych dotyczących wpływu palenia papierosów, spożywania alkoholu i środków zmieniających świadomość na zdrowie i funkcjonowanie człowieka .	wychowawcy, pedagogzy nauczyciele biologii	cały rok
2. Kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych	2.1. Prowadzenie zajęć z zakresu asertywnego zachowania i umiejętności asertywnego odmawiania.	wychowawcy klas pedagogzy	cały rok

<p>3.Zapoznanie z procedurami interwencyjnymi dotyczącymi palenia papierosów, alkoholu i środków zmieniających świadomość</p>	<p>3.1 Informowanie na godzinach wychowawczych o zapisach dotyczących procedur interwencyjnych w przypadku palenia papierosów, używania alkoholu i środków zmieniających świadomość.</p>	<p>wychowawcy klas</p>	<p>wrzesień/na bieżąco</p>
<p>4.Diagnozowanie sytuacji związanych z zagrożeniem uzależnieniami.</p>	<p>4.1.Ankietowanie uczniów i gromadzenie informacji na temat problemu uzależnień wśród młodzieży</p> <p>4.2.Prowadzenie rozmów indywidualnych z uczniami sięgającymi po używki i kierowanie do punktów pomocy.</p> <p>4.3. Podejmowanie kontaktu z rodzicami w przypadku stwierdzenia faktu sięgania przez młodzież po używki. Szybka interwencja i i formowanie rodziców o zagrożeniu rozwoju uzależnienia.</p>	<p>wychowawcy klas I pedagogzy</p> <p>wychowawcy klas pedagogzy</p> <p>nauczyciele wychowawcy pedagogzy dyrekcja</p>	<p>według potrzeb</p> <p>według potrzeb</p> <p>według potrzeb</p>

<p>5.Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów i rodziców.</p>	<p>5.1.Prowadzenie zajęć edukacyjno-profilaktycznych dla uczniów.</p> <p>5.2.Sporządzenie i udostępnienie zainteresowanym rodzicom informacji na temat ośrodków profilaktyki uzależnień.</p> <p>5.3. Przygotowanie ulotki dla rodziców nt. jak rozmawiać z dzieckiem o uzależnieniach.</p> <p>5.4. Zorganizowanie zajęć warsztatowych dla rodziców poświęconych problematyce uzależnień.</p>	<p>wychowawcy klas pedagodzy, pedagodzy pedagodzy pedagodzy</p>	<p>według opracowanego harmonogramu według potrzeb j. w. w przypadku zebrania grupy chętnych rodziców</p>
<p>6. Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców, w zakresie profilaktyki i interwencji w przypadku stwierdzenia używania środków i substancji odurzających</p>	<p>1. Organizowanie warsztatów lub prelekcji poświęconych: -rozpoznawaniu wczesnych objawów używania środków odurzających oraz podejmowania działań interwencyjnych.</p> <p>2. Poszerzanie wiedzy dotyczącej specyfiki okresu dorastania, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego poprzez śledzenie literatury fachowej przygotowanej w czytelnii szkolnej.</p>	<p>dyrekcja, pedagogzy wszyscy nauczyciele</p>	<p>według potrzeb na bieżąco</p>

III cel priorytetowy : Zapobieganie konsekwencjom opuszczania zajęć lekcyjnych i niskiej frekwencji.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	OPOWIEDZIALNI	TERMINY
1. Motywowanie do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne	<p>1.1. Prowadzenie zajęć na godzinach wychowawczych nt. roli motywacji wewnętrznej i zewnętrznej w systematycznym wypełnianiu obowiązków ucznia.</p> <p>1.2. Ustalenie zasad organizacji wyjść klasowych, wycieczek lub udziału w imprezach szkolnych w zależności i w odniesieniu do frekwencji klasy</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy w porozumieniu z dyрекcją</p>	<p>I półrocze</p> <p>według potrzeb</p>
2. Współpraca z rodzicami w zakresie dbania o dobrą frekwencję.	<p>2.1. Ustalenie zasad kontaktowania się rodziców z wychowawcami i zasad usprawiedliwiania nieobecności (zgodnie ze Statutem Szkoły)</p> <p>2.2. Konsekwentne przestrzeganie zasad usprawiedliwiania.</p> <p>2.3. Zakładanie Zeszytu Frekwencji i systematyczne dokonywanie jego kontroli przez rodziców/wychowawców/dyрекcję.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy rodzice</p> <p>wychowawcy, rodzice, dyrekcja</p>	<p>według potrzeb</p> <p>na bieżąco</p> <p>według potrzeb</p>

<p>3.Zwiększenie świadomości rodziców i uczniów odnośnie wypełniania obowiązku nauki i konsekwencji opuszczenia zajęć lekcyjnych</p>	<p>3.1.Rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami nt. prawnych konsekwencji nierealizowania obowiązku nauki .</p> <p>3.2. Rozmowy z rodzicami i uczniami nt. zagrożeń wynikających z wagarowania.</p>	<p>dyrekcja pedagodzy</p> <p>pedagodzy, wychowawcy</p>	<p>według potrzeb</p> <p>na bieżąco, według potrzeb</p>
--	--	--	---

Proponowana tematyka zajęć do realizacji na godzinach wychowawczych

klasy I LO i TB

1. Zapoznanie z dokumentami szkoły: Statut Szkoły (w tym prawa i obowiązki ucznia, szkolny system oceniania, standardy zachowania uczniów itp.), Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
2. Zebranie propozycji uczniów do tematyki godzin wychowawczych.
3. Wybór Samorządu Klasowego, przybliżenie tematu samorządności.
4. Rozpoznanie potrzeb młodzieży, diagnoza sytuacji rodzinnej i materialnej uczniów (ankieta)
5. Informacja o kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz stypendiach.
6. Kultura zachowania i kultura osobista (w tym zapoznanie ze standardami zachowania uczniów ZS Nr 1)
7. Procedury interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.
8. Tolerancja i życzliwość dla innych.
9. Poczucie własnej wartości, jak je budować.
10. Jak się uczyć.
11. Jak gospodarować czasem, jak racjonalnie i aktywnie go spędzać.
12. Jak sobie radzić ze stresem.
13. Motywacja do nauki.
14. Higiena okresu dojrzewania, estetyka wyglądu zewnętrznego.
15. Savoir-vivre na co dzień i od święta.
16. Wartości w życiu człowieka.
17. Bezpieczeństwo na terenie szkoły i klasy. Procedury interwencyjne.
18. Bezpieczeństwo w sieci internetowej.
19. Odpowiedzialność karna nieletnich.
20. Przeciwdziałanie agresji i przemocy.
21. Profilaktyka uzależnień (uzależnienia chemiczne, behawioralne).
22. Rola aktywności fizycznej i racjonalnego odżywiania w dbaniu o swoje zdrowie.
23. Wiem co przeżywam i jak reaguję czyli rola emocji w życiu człowieka.
24. Kobiecość i męskość (WDŻ)
25. Etapy rozwoju miłości, miłość odpowiedzialna. (WDŻ)

klasy II LO i TB

1. Zapoznanie z dokumentami szkoły: Statut Szkoły (w tym prawa i obowiązki ucznia, szkolny system oceniania, standardy zachowania uczniów itp.), Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
2. Zebranie propozycji uczniów do tematyki godzin wychowawczych.
3. Wybór Samorządu Klasowego, przybliżenie tematu samorządności.
4. Informacja o kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz stypendiach.
5. Kultura zachowania i kultura osobista (w tym przypomnienie standardów zachowania uczniów ZS Nr 1)
6. Tolerancja i życzliwość dla innych.
7. Komunikacja interpersonalna (rola komunikacji niewerbalnej i werbalnej).
8. Profilaktyka uzależnień (uzależnienia chemiczne i behawioralne) .
9. Asertywność(asertywne reagowanie i postępowanie).
10. Wolność ale nie samowola (wolność i świadomość wyborów).
11. Współczesne problemy młodzieży jak sobie z nimi radzić.
12. Profilaktyka zdrowotna (profilaktyka HIV, choroby cywilizacyjne).
13. Motywacja do nauki.
14. Zasady bezpiecznego zachowania się w życiu i sieci internetowej.
15. Zasady bezpiecznego spędzania czasu wolnego.
16. Przypomnienie procedur interwencyjnych.
17. Poczucie bezpieczeństwa w szkole, diagnoza zjawiska agresji i przemocy (ankieta)
18. Rola frekwencji w osiągnięciu dobrych wyników w nauce.
19. Dorosłość, dojrzałość, odpowiedzialność.
20. Być odpowiedzialnym obywatelem, co to znaczy w codziennym życiu.
21. Wartości wsparciem w budowaniu postaw i zachowań.
22. Procedury interwencyjne w przypadku sięgania młodzieży po papierosy, alkohol, używki.
23. Dojrzałość do zawarcia małżeństwa, wybór współmałżonka. (WDŻ)
24. Odpowiedzialne rodzicielstwo. (WDŻ)

klasy III LO i TB

1. Zapoznanie z dokumentami szkoły: Statut Szkoły (w tym prawa i obowiązki ucznia, szkolny system oceniania, standardy zachowania uczniów itp.), Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
2. Zebranie propozycji uczniów do tematyki godzin wychowawczych.
3. Wybór Samorządu Klasowego, przybliżenie tematu samorządności.
4. Informacja o kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz stypendiach.
5. Kultura zachowania i kultura osobista (w tym przypomnienie standardów zachowania uczniów ZS Nr 1)
6. Tolerancja i życzliwość dla innych.
7. Role społeczne które pełniemy lub będziemy pełnić w przyszłości. Jakie zadania mam do wypełnienia w życiu.
8. Jak być bezpiecznym w sieci (płatności przez Internet, ochrona prywatności itp.)
9. Profilaktyka zdrowotna (profilaktyka HIV, choroby cywilizacyjne) .
10. Racjonalne odżywianie .
11. Jak sobie radzić ze stresem.
12. Sztuka autoprezentacji.
13. Cele i plany życiowe, jak je ustanawiać, jak je realizować.
14. Preorientacja zawodowa. (III LO)
15. Postawy i wybory życiowe.
16. Wartości w życiu człowieka. .
17. Wolność od uzależnień w kontekście odpowiedzialności za siebie i innych.
18. Motywacja jak nad nią pracować.
19. Osiągnąć sukcesy w życiu, co to oznacza.
20. W co mogę zaangażować się w środowisku lokalnym.
21. Komunikacja w związku i rodzinie (WDŻ)
22. Trudności życiowe (w tym trudności życia małżeńskiego- WDŻ).
23. Profilaktyka zachowań ryzykownych.
24. Egzamin maturalny (egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie) , zapoznanie z procedurami przeprowadzania i dostosowaniem warunków i form.

klasy IV TB

1. Zapoznanie z dokumentami szkoły: Statut Szkoły (w tym prawa i obowiązki ucznia, szkolny system oceniania, standardy zachowania uczniów itp.), Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
2. Zebranie propozycji uczniów do tematyki godzin wychowawczych.
3. Wybór Samorządu Klasowego, przybliżenie tematu samorządności.
4. Informacja o kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz stypendiach.
5. Kultura zachowania i kultura osobista (w tym przypomnienie standardów zachowania uczniów ZS Nr 1).
6. Role społeczne które pełnimy lub będziemy pełnić w przyszłości. Jakie zadania mam do wypełnienia w życiu.
7. Motywacja do pracy i nauki, jak nad nią pracować.
8. Czym jest dla mnie sukces, w czym chcę być „dobry”.
9. Cele i plany życiowe, jak je ustanawiać, jak je realizować.
10. Preorientacja zawodowa.
11. Pierwsza praca-jak jej szukać.
12. Postawy i wybory życiowe.
13. Wartości w życiu człowieka.
14. Odpowiedzialność za siebie i za innych.
15. Tolerancja i akceptacja, czyli postawy wobec inności.
16. Wolność od uzależnień w kontekście pełnionych ról społecznych.
17. Komunikacja interpersonalna jako podstawa dobrych relacji.
18. Jak być bezpiecznym w sieci (płatności przez Internet, ochrona prywatności itp.)
19. Zapobieganie handlowi ludźmi czyli na co zwrócić uwagę przy szukaniu pracy za granicą (ew. spotkanie z przedstawicielem OHP lub WUP).
20. Sytuacje trudne w życiu, jak sobie z nimi radzić.
21. Moje zaangażowanie w środowisko lokalne i wpływ na poprawę życia.
22. Egzamin maturalny i egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, zapoznanie z procedurami przeprowadzania i dostosowaniem warunków i form.

Proponowane zagadnienia nie są/ nie muszą być dosłownym tematem zajęć. Wychowawcy mogą sami sformułować temat zajęć poruszający daną tematykę. Ważne by w trakcie zajęć omówić/przepracować wybrane zagadnienie.

ANKIETY ZAPLANOWANE DO PRZEPROWADZENIA W POSZCZEGÓLNYCH KLASACH (w porozumieniu i we współpracy z pedagogami szkolnymi)

1. Sytuacja rodzinna i materialna uczniów. (klasy I)
2. Diagnoza potrzeb i możliwości rozwojowych (klasy I)
3. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami (klasy I)
4. Poczucie bezpieczeństwa w szkole (klasy II)
5. Znajomość Statutu Szkoły (prawa i obowiązki uczniów) i WSO. (klasy II)
6. Poziom tolerancji wśród uczniów naszej szkoły. (klasy III LO i TB i IV TB)

ZAŁĄCZNIKI

Procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych

PROCEDURA INTERWENCYJNA DOTYCZĄCA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH

1. W przypadku zaobserwowania agresji (fizycznej/psychicznej/słownej) nauczyciel interweniujący (przerzywa), stara się przerwać to zachowanie. Nauczyciel identyfikuje uczniów biorących udział w zdarzeniu (ofiara, agresor, świadek) - ustala klasę, imię i nazwisko.
2. Nauczyciel interweniujący informuje wychowawcę klasy o zaobserwowanym incydencie.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem / uczniami w obecności nauczyciela interweniującego (ustalenie okoliczności zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
4. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów ucznia/uczniów o zaistniałym zdarzeniu. W przypadku zdarzenia o szczególnie drastycznym przebiegu wychowawca wzywa rodziców do szkoły i informuje ich o sankcjach zgodnych ze Statutem Szkoły.

5. W przypadku ponownego wystąpienia (kolejnych) zachowań agresywnych wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego, a w przypadku następnych dyrekcję szkoły. Wychowawca sporządza notatkę w dzienniku zajęć lekcyjnych.

6. W przypadku zdarzenia o szczególnie drastycznym przebiegu wychowawca wzywa rodziców/opiekunów do szkoły, informuje pedagoga lub dyrekcję. Wychowawca sporządza notatkę w dzienniku.

7. Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze Statutem Szkoły, co ustala w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

PROCEDURA INTERWENCYJNA DOTYCZĄCA ALKOHOLU I. PRZYJŚCIE UCZNIĄ DO SZKOŁY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB SPOŻYWANIE ALKOHOLU W SZKOLE:

1. Zapewnienie uczniowi opieki, o ile to możliwe odizolowanie go od innych uczniów (prośba o współpracę pedagoga szkolnego, higienistkę lub dyrekcję).

2. Każdorazowo incydent zgłaszany jest dyrekcji.

3. Rozmowa wychowawcy lub nauczyciela interweniującego z uczniem (o ile jest to możliwe). Ustalenie miejsca i ilości spożytego alkoholu, ewentualnie osób, które brały udział w incydencie.

4. Wezwanie rodziców/opiekunów. Rozmowa nauczyciela interweniującego (ewentualnie wychowawcy, pedagoga, dyrekcji) z rodzicami/opiekunami ucznia.

5. W razie trudności w skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami dziecka i w sytuacji wystąpienia u ucznia niepokojących objawów - wezwanie pogotowia ratunkowego.

6. Przekazanie dziecka rodzicom, sporządzenie notatki o przekazaniu rodzicom dziecka pod wpływem alkoholu.

7. W razie potrzeby rozmowa indywidualna z innymi uczestnikami zajęcia, ustalenie okoliczności.

8. Ustalenie przez wychowawcę sankcji (zgodnie ze Statutem Szkoły i WSO) w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

9. Kolejna rozmowa wychowawca z rodzicami ucznia: poinformowanie o ustalonych okolicznościach zdarzenia, o poniesionych przez ucznia konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły i WSO. Poinformowanie rodziców o zgłoszeniu sprawy do Sądu Rodzinnego w razie powtórzenia się zajścia.

II. PRZYNIESIENIE PRZEZ UCZNIĄ DO SZKOŁY ALKOHOLU:

1. Dążenie do odebrania dziecku alkoholu.
2. Zapewnienie dziecku opieki, odizolowanie od innych uczniów (prośba o współpracę pedagoga szkolnego, higienistkę lub dyrekcję).
3. Każdorazowo incydent zgłasza się dyrekcji.
4. Rozmowa wychowawcy lub nauczyciela interweniującego z dzieckiem (o ile jest to możliwe). Ustalenie pochodzenia alkoholu, ewentualnie osób, które pośredniczyły w zakupie alkoholu.
5. Wezwanie rodziców/opiekunów. Rozmowa wychowawcy (ewentualnie nauczyciela interweniującego, w razie potrzeby pedagoga szkolnego lub dyrekcji) z rodzicami/opiekunami ucznia.
6. Przekazanie dziecka rodzicom przez osobę zajmującą się dzieckiem, sporządzenie notatki o przyniesieniu (ewentualnie spożyciu) przez dziecko alkoholu. (Podajemy ilość i rodzaj alkoholu. Notatkę podpisują rodzice). Alkohol zostaje przekazany Policji w przypadku, gdy jest niewiadomego pochodzenia).
7. Rozmowa indywidualna ze sprawcą, ewentualnie z innymi uczestnikami zajęcia, ustalenie okoliczności zdarzenia.
8. Ustalenie przez wychowawcę sankcji (zgodnie ze Statutem Szkoły) w porozumieniu z dyrekcją szkoły.
9. Kolejna rozmowa wychowawcy z rodzicami/opiekunami ucznia. Poinformowanie ich o ustalonych okolicznościach zdarzenia, poniesionych przez ucznia konsekwencjach. Poinformowanie rodziców/opiekunów o zgłoszeniu sprawy do Sądu Rodzinnego w razie powtórzenia się zajęcia.

PROCEDURA INTERWENCYJNA DOTYCZĄCA ŚRODKÓW ZMIENIAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ (w tym środków zastępczych tzw. dopalaczy)

I. PRZYJŚCIE UCZNIĄ DO SZKOŁY POD WPŁYWEM ŚRODKÓW (UŻYWANIE TYCH ŚRODKÓW) ZMIENIAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ (w tym środków zastępczych tzw. dopalaczy):

1. Zapewnienie dziecku opieki, odizolowanie od innych uczniów.
2. Zawiadomienie dyrekcji szkoły o zaistniałym incydencie. Powiadomienie Policji przez dyrekcję szkoły. W przesłuchaniu ucznia przez przedstawicieli Policji uczestniczy pedagog/ dyrektor/wychowawca (w przypadku, gdy nie udało się wezwać rodziców).

3. Rozmowa wychowawcy lub nauczyciela interweniującego z dzieckiem (o ile jest to możliwe). Ustalenie ilości, miejsca, rodzaju środka odurzającego, osób, które ewentualnie brały udział w tym incydencie.

4. Wezwanie rodziców/opiekunów. Rozmowa nauczyciela interweniującego (w razie potrzeby wychowawcy, pedagoga szkolnego, dyrekcji) z rodzicami/opiekunami ucznia w obecności przedstawiciela Policji.

5. W razie trudności w skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami i w sytuacji wystąpienia u ucznia niepokojących objawów - wezwanie pogotowia ratunkowego.

6. Przekazanie dziecka rodzicom/opiekunom, sporządzenie notatki o przekazaniu dziecka pod wpływem środka odurzającego (notatkę podpisują rodzice/opiekunowie).

7. W razie potrzeby rozmowa indywidualna ze sprawcą, ewentualnie z innymi uczestnikami zajęcia, ustalenie okoliczności zdarzenia.

8. Ustalenie przez wychowawcę sankcji (zgodnie ze Statutem Szkoły) w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

9. Kolejna rozmowa wychowawcy z rodzicami/opiekunami ucznia. Poinformowanie ich o ustalonych okolicznościach zdarzenia, poniesionych przez ucznia konsekwencjach. Poinformowanie rodziców/opiekunów o konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły.

II. PRZYNIESIENIE PRZEZ UCZNIA DO SZKOŁY (POSIADANIE) ŚRODKÓW ZMIENIAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ(w tym środków zastępczych tzw. dopalaczy);
ROZPROWADZANIE ŚRODKÓW ZMIENIAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ (w tym środków zastępczych tzw. dopalaczy):

1. Dążenie do odebrania dziecku środków lub substancji odurzających.

2. Zapewnienie dziecku opieki - odizolowanie od innych uczniów (prośba o współpracę pedagoga szkolnego, higienistkę lub dyrekcję).

3. Zawiadomienie dyrekcji szkoły o zaistniałym incydencie. Powiadomienie Policji przez dyrekcję szkoły. W przesłuchaniu ucznia przez przedstawicieli Policji uczestniczy pedagog/ wychowawca/dyrektor (w przypadku, gdy nie udało się wezwać rodziców).

4. Rozmowa wychowawcy lub nauczyciela interweniującego z dzieckiem (o ile jest to możliwe). Ustalenie pochodzenia środków, ewentualnie osób, które pośredniczyły w ich sprzedaży.

5. Wezwanie rodziców/opiekunów. Rozmowa wychowawcy, ewentualnie nauczyciela interweniującego, w razie potrzeby pedagoga szkolnego lub dyrekcji z rodzicami/opiekunami ucznia w obecności przedstawiciela Policji.

6. Przekazanie dziecka rodzicom, sporządzenie notatki o posiadaniu, ewentualnie rozprowadzaniu środków odurzających. Notatkę podpisują rodzice. Przekazanie Policji skonfiskowanych substancji odurzających.

7. Rozmowa indywidualna ze sprawcą, ewentualnie z innymi uczestnikami zajęcia, ustalenie okoliczności zdarzenia.

8. Ustalenie przez wychowawcę sankcji (zgodnych ze Statutem Szkoły) w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

9. Kolejna rozmowa wychowawcy z rodzicami/opiekunami ucznia. Poinformowanie ich o ustalonych okolicznościach zdarzenia, poniesionych przez ucznia konsekwencjach.

PROCEDURA INTERWENCYJNA DOTYCZĄCA KRADZIEŻY

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży (przez poszkodowanego lub innych uczniów), nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy sprawcy o zaistniałym incydencie.

2. Wychowawca (ewentualnie pedagog) dąży do zidentyfikowania uczniów biorących udział w zdarzeniu (sprawca, świadkowie i inne osoby) oraz ustalenia okoliczności zajścia. Proponowane sposoby ustalenia okoliczności zdarzenia w zależności do specyfiki sytuacji: - rozmowa indywidualna z poszkodowanym, - rozmowa indywidualna ze sprawcą lub osobą podejrzaną o popełnieniu wykroczenia, - rozmowa z ewentualnymi świadkami zdarzenia, - poinformowanie klasy o zaistniałym zdarzeniu i próba ustalenia istotnych dla sprawy faktów.

3. Zawiadomienie dyrekcji szkoły o zaistniałym incydencie. Zgłoszenie kradzieży na Policję (telefonicznie, pisemnie) i w zależności jak prawo reguluje tryb postępowanie w danej sytuacji.

4. W sytuacji ustalenia sprawcy kradzieży wezwanie jego rodziców/opiekunów, poinformowanie ich o zaistniałym zdarzeniu i ewentualnych konsekwencjach (np. zawiadomienie Policji), zastosowanie sankcji zgodnie ze Statutem Szkoły, co ustala wychowawca w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

5. Sporządzenie przez wychowawcę stosownej notatki w dzienniku.

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU WYPADKU

W razie wypadku nauczyciel jest zobowiązany zapewnić dziecku pomoc.

1. Wstępnie ocenić stan zdrowia poszkodowanego.

2. Jeżeli jest taka potrzeba i możliwość udaje się z uczniem do higienistki, gdzie udzielona zostaje uczniowie doraźna pomoc (klasę w tym czasie zostawia pod opieką nauczyciela prowadzącego lekcję w sąsiedniej sali).
3. Gdy stan zdrowia ucznia nie pozwala na samodzielne poruszanie się - wzywamy karetkę pogotowia, a nad uczniem tymczasowo sprawuje opiekę higienistka szkolna wezwana przez dyżurnego.
4. Każdorazowo o wypadku zawiadamiamy wychowawcę ucznia, jego rodziców i dyrekcję szkoły.
5. Nauczyciel (wychowawca) sprawuje opiekę nad poszkodowanym uczniem do momentu przyjazdu rodziców.
6. Bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące postępowania w razie wypadku znajdują się w przepisach BHP.

PROCEDURA INTERWENCYJNA DOTYCZĄCA PALENIA PAPIEROSÓW NA TERENIE SZKOŁY

1. W przypadku stwierdzenia faktu palenia papierosów przez ucznia na terenie szkoły, nauczyciel dąży do identyfikacji ucznia.
2. Informuje wychowawcę klasy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
4. Wychowawca sporządza notatkę o zdarzeniu w dzienniku elektronicznym.
5. Wychowawca informuje rodziców ucznia o zdarzeniu.
6. W przypadku powtarzania się powyższego zachowania ucznia, wychowawca powiadamia pedagoga, a w przypadku następnych dyrekcję szkoły, odnotowując fakt w dzienniku elektronicznym.
7. Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze Statutem Szkoły w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU LICZNYCH SPÓŹNIEŃ NA ZAJĘCIA

1. Próba ustalenie przez wychowawcę klasy przyczyn spóźniania się ucznia na zajęcia szkolne na podstawie rozmowy z uczniem i ewentualnie jego rodzicami.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem mająca na celu zmianę jego postawy. Sporządzenie notatki w dzienniku elektronicznym.

3. Poinformowanie rodziców o licznych spóźnieniach ucznia na lekcje (telefonicznie lub podczas indywidualnej rozmowy), na spotkaniach z rodzicami. Adnotacja w dzienniku elektronicznym.

4. W przypadku wystąpienia kolejnych spóźnień wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego, a następnie dyrekcję szkoły, sporządza notatkę w dzienniku elektronicznym.

5. Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze Statutem Szkoły w porozumieniu z pedagogiem i dyrekcją szkoły.

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU BRAKU ZMIANY OBUWIA

1. Konsekwentne sprawdzanie przez nauczycieli uczących obuwia zmiennego u uczniów, przed każdą lekcją (dyrekcja ustala okres obowiązkowej zmiany obuwia). Konsekwentne odnotowywanie w dzienniku elektronicznym uczniów nie zmieniających obuwia.

2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.

3. W przypadku braku zmiany postawy i powtarzania się danej sytuacji wychowawca informuje o tym rodziców (telefonicznie lub podczas indywidualnej rozmowy), sporządzając adnotację w dzienniku elektronicznym.

4. W przypadku dalszego lekceważenia przez ucznia obowiązków szkolnych wychowawca zawiadamia pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły, odnotowując fakt w dzienniku elektronicznym.

5. Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze Statutem Szkoły w porozumieniu z pedagogiem i dyrekcją szkoły.

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU WAGARÓW

1. W przypadku stwierdzenia faktu wagarowania przez ucznia, wychowawca zawiadamia rodziców, ustala przyczyny nieobecności ucznia na lekcjach, wzywa ucznia na rozmowę sporządza notatkę w dzienniku elektronicznym.

2. W przypadku powtórzenia się tego zachowania ucznia wychowawca zawiadamia pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły, odnotowując fakty w dzienniku elektronicznym.

3. Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze Statutem Szkoły w porozumieniu z dyrekcją szkoły.

4. W przypadku grupowego wagarowania (ucieczka całej klasy) nauczyciel uczący natychmiast zgłasza wychowawcy zaistniały fakt oraz odnotowuje to w dzienniku.

5. Wychowawca omawia zaistniałą sytuację z dyrekcją szkoły, ustalając sankcje, w celu przekazania ich rodzicom i uczniom.
6. Wychowawca organizuje w trybie natychmiastowym spotkanie z rodzicami i uczniami, mające na celu ustalenie przyczyn takiego zachowania i poinformowanie ich o ustalonych sankcjach.

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ W SZKOLE CYBERPRZEMOCY

1. Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy

- 1) Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
- 2) Rozmowa z ofiarą cyberprzemocy (wsparcie, porada).
- 3) Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, ustalenie sprawców, świadków zdarzenia), **zabezpieczenie dowodów.**
- 4) Powiadomienie dyrekcji, pedagoga szkolnego.
- 5) Analiza zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora .
- 6) Poinformowanie rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, o działaniach szkoły -porada i pomoc
- 7) Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poszkodowanemu uczniowi lub pokierowanie do specjalisty poza szkołą (jeśli sytuacja i stan emocjonalny ucznia tego wymaga).
- 8) Monitorowanie sytuacji ucznia.

Wszystkie działania mające na celu wyjaśnienie sytuacji, zebranie dowodów, rozmowy ze świadkami powinny być prowadzone ze szczególną dbałością o poczucie bezpieczeństwa ofiary cyberprzemocy.

2. Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy

- 1) Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
- 2) Powiadomienie dyrektora, pedagoga szkolnego.
- 3) Analiza zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora.
- 4) Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, ustalenie sprawcy, świadków zdarzenia) , zabezpieczenie dowodów (możliwość skorzystania z pomocy nauczyciela informatyki).

A. Gdy sprawca jest nieznany

- a) Powiadomienie przez dyrekcję Policji w celu identyfikacji sprawcy i podjęcia czynności, gdy doszło do przestępstwa (w przypadku cyberprzemocy przestępstwami ściganymi z urzędu są: włamania, groźby: karalna i bezprawna)

B. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły

- a) Przeprowadzenie rozmowy z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa liczba uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy. **Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.**
- b) Zobowiązanie ucznia do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów a także określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy
- c) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka, zapoznanie z zabezpieczonymi materiałami, poinformowanie o dalszym postępowaniu (np. podpisanie kontraktu) i konsekwencjach wobec ucznia (zgodnie ze Statutem szkoły- Kary przewidziane w Statucie Szkoły jak w przypadku „tradycyjnej” przemocy. Decyzje o rodzaju kary podejmuje dyrekcja szkoły, biorąc pod uwagę : rozmiar i rangę szkody, czas trwania cyberprzemocy, świadomość popełnianego czynu, motywację sprawcy, rodzaj rozpowszechnianego materiału)
- d) Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną przez pedagoga szkolnego lub skierowanie do specjalisty poza szkołą.
- e) Monitorowanie funkcjonowania ucznia w szkole.
- f) W przypadku przestępstw ściganych z urzędu tj. włamanie na konto/pocztę/ profil ucznia, groźby karalne lub bezprawne, oraz innych poważnych przypadków cyberprzemocy np. publikowanie treści nielegalnych, dyrekcja szkoły podejmuje decyzję o zgłoszeniu sprawy na Policję.
- g) W przypadku sprawcy nieletniego , gdy szkoła wyczerpała wszystkie środki wychowawcze i dyscyplinujące, a uczeń nie zaniechał swojego postępowania lub gdy rodzice sprawcy odmawiają współpracy i nie stawiają się do szkoły, dyrekcja pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny (szczególnie gdy napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka).